

OCENA RYZYKA ZWIĄZANEGO ZE STOSOWANIEM SUROWCÓW ROŚLINNYCH W SUPLEMENTACH DIETY

NATALIA DEREBECKA - HOŁYSZ

Instytut Roślin i Przetworów Zielarskich, Poznań

W ostatnich latach obserwuje się w Europie rosnące zainteresowanie produktami należącymi do kategorii suplementów diety. Wiele preparatów należących dotychczas do kategorii produktów leczniczych jest aktualnie sprzedawanych jako suplementy. Pojawia się również wiele zupełnie nowych preparatów w tej kategorii, stanowiących tzw. „produkty z pogranicza lek/żywność”. Suplementami diety według definicji określonej w Ustawie o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia są: „środki spożywcze, których celem jest uzupełnienie normalnej diety, będące skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy lub inny fizjologiczny”. Rozporządzenie Ministra Zdrowia określa jedynie, jakie witaminy i związki mineralne mogą być stosowane w suplementach diety, nie zostały określone do tej pory „inne substancje”, które mogą być dodawane do suplementów zgodnie z podaną definicją. Do suplementów diety dodaje się obecnie bardzo wiele takich substancji, dużą część z nich stanowią surowce pochodzenia roślinnego. Nie określono jednak, jakie surowce roślinne mogą wchodzić w skład suplementów diety, ani też w jakich dawkach powinny być stosowane. Biorąc pod uwagę, że suplement diety należy do kategorii środków spożywczych, zakłada się, że dawki te nie powinny spełniać wymagań określonych dla produktów leczniczych. Przy tego rodzaju produktach istotne jest zarówno przeznaczenie, jak i bezpieczeństwo zastosowanych w nich poszczególnych surowców, a także produktu jako całości. Podobnie jak w przypadku produktów leczniczych, stosowanie suplementów diety wiąże się z ryzykiem wystąpienia działań niepożądanych oraz interakcji z lekami lub innymi produktami spożywczymi. Najważniejszym zadaniem jest ustalenie, które surowce roślinne mogą być stosowane w suplementach diety oraz określenie minimalnych i maksymalnych dawek dla tych surowców, tak, aby nie stanowiły one ryzyka dla konsumenta, ale wywoływały pożądany efekt fizjologiczny. Ważna jest także kontrola jakości i standaryzacja surowców stosowanych w suplementach diety, ich wprowadzanie nie podlega bowiem tak ścisłemu nadzorowi jak w przypadku

produktów leczniczych. Głównym celem prowadzonych obecnie prac nad statusem prawnym suplementów diety jest więc zagwarantowanie dostępu wyłącznie do produktów wysokiej jakości, o udokumentowanym korzystnym działaniu i nie stanowiących ryzyka dla zdrowia konsumenta.